



'Jeg troede, at DKP gik ind for en fuldstændig ... altså for, at hele samfundet skulle ændres og ikke være kapitalistisk, men socialistisk. Men når vi skal samarbejde med alle og ikke fokusere på andres mangler, bliver vi så ikke for meget ligesom de andre partier?' spørger den 31-årige kommunist Martine, efter at Anker Schjerning har plæderet for det, han klader 'Obama-metoden'.

FOTO: SIGRID NYGAARD

lejr - de såkaldte Gulag. »Der var borgerkrig,« kommenterer Schjerning og fortsætter: »Krig barbariserer - bare se på Irak. Derfor er det utrolig vigtigt, at man ved fremtidige samfundsomvæltninger undgår kaos og krig.«

Inde på DKP's debatforum kører diskussionen om Sovjetunionens ledere også. En person kalder Glasnost-lederen Gorbatsjov for en »forræder«, andre her i Ringsted mener, at hvis bare Gorbatsjov var kommet 40 år tidligere, så havde socialismen sejret.

»Der er noget, vi ikke har diskuteret nok,« siger Anker om fortiden.

Tør man tro på, at det kommer? På et landsmøde i april skal DKP blandt andet drøfte partiets forhold til marxisme-leninisme.

I Ringsted blander det nylagte medlem af bestyrelsen Kenneth sig, da jeg taler om Gulag-lejrene.

»Nu taler du om kz-lejre,« siger han til mig på en måde, der antyder, at nu har jeg dummet mig.

»Ethvert samfund har jo lovbydere - det vil sige anderledes tænkende - hvor man siger: 'Dem kan vi ikke lide, dem putter vi et andet sted hen'. Det kan så være i kz-lejre eller i fængsler.«

#### Fanen fra dødsboet

Det er blevet mørkt udenfor, i det tilstødende lokale drikker nogle partifæller en øl, kan jeg høre, og én har sat sig til klaveret. Jeg kommer i tanke om, at jeg i et idéoplæg fra Schjerning har læst, at han ønsker at etablere forbindelser til andre kommunister, for eksempel i Nordkorea. Hvad hjælper det at tage afstand fra fortidens brutalitet, hvis man støtter nutidens diktatorer? Hvad vil han have ud af et samarbejde med Kim Jong Ils regime?

»Vi kan tage derover og se, hvordan det fungerer, men det skal være en utrolig kritisk dialog,« siger Schjerning.

»Men det kan undre, at du overhovedet har noget at tale med ham om,« svarer jeg.

Anker vrider sig lidt.

»Det vil nok ikke være den samtalepartner, der vil inspirere mig mest,« tilføjer han.

»Hmmm,« brummer jeg.

»Vi fik den fra et dødsbo,« siger en anden kommunist og afbryder samtalen, da han bærer den røde fane ud.

tige kommunisme har eksisteret, er i den første menighed i Apostlenes Gerninger,« siger Kenneth.

»Vi har en positiv evne til at samle alle mulige kræfter, der ser anderledes på tingene,« sagde Anker.

Det har han ret i. Det er en broget forsamling.

Jeg synes, at Martine har fat i noget af det rigtige, for hvis det 'blot' handler om at kæmpe for lokale populærsager som sygehusene eller miljøet, hvorfor så ikke bare gøre det gennem et mere indflydelsesrigt venstrefløjsparti?

Efter mødet trækker jeg Anker til side for at spørge ham, om det er, hvad kommunisternes ambitioner rækker til.

»De store samfundsomvæltninger er målet, men vejen til det er at begynde med at engagere folk om mindre ting,« fastslår han.

Ankers ambition er et »demokratisk, folkeligt opbrud«, hvor ungdommen går i spidsen. Lidt som et nyt '68.

Jeg spørger ham, hvilke samfundsomvæltninger han konkret ønsker.

»Vi vil give de demokratiske valgte organer beslutningsmyndighed over landets produktionsapparat, kapitalformidling og ressourcfordeling. Det er muligt, at mindre virksomheder kan være på private hænder eller

kooperativer, men de folkevalgte skal have beslutningsretten over, hvor ressourcerne dirigeres hen,« forklarer han.

Som jeg forstår ham, kan det godt foregå gennem flertalssystemet - bare den socialistiske tanke vinder nok indpas. Jeg efterlyser flere ønsker end at ville udradere det private erhvervsliv og lade produktionsmidlerne overgå til statsorganer eller »folkeejere«, som det hedder i marxistisk-leninistisk forståelse - noget Østeuropa havde begrænset succes med.

»Men det ville jo forandre alt,« supplerer ordstyrer Bjarne.

Men det er ikke sikkert, at det er staten, der skal eje, indskyder Anker. Det kan også være kommuner eller andelsvirksomheder. Fejlen i Østeuropa var netop, at det hele blev for statsdomineret og for lidt demokratisk, mener han.

Claus fra Korsør bryder ind. Han minder os om, at den sande kommunisme - der hvor mennesket frigøres, staten bliver overflødig og alle yder efter evne - endnu ikke er set.

»Kommunisme er ikke noget, ét land kan opnå. Det er, når alle verdens lande får socialisme, at man kan gå over til det kommunistiske samfund,« forklarer Claus,

der er tidligere murer, nu førtidspensionist.

Han var med i Danmarks Kommunistiske Ungdom (DKU), da der var gang i festerne og sammenholdet. Forbilledet var Sovjetunionens store mænd, og den ideologiske medicin fik de unge gennem skolingsrejser til øst, som det er beskrevet i Knud Holt Niensens netop udkomne bog *Giv mig de rene og de ranke*.

Klaus var nu ikke på sådan en tur, men andre i Ringsted-forsamlingen har været rene og ranke i Moskva.

»Processen er lang, og hen ad vejen vil der ske fejl, men i sidste ende vil den socialistiske idé sejre,« insisterer Claus.

#### Kz-lejre eller fængsler

Apropos fejl, så hiver jeg *Kommunismens Sorte Bog* frem for at tale om, hvorfor 20 millioner sovjetborgere skulle miste livet under forsøget på at realisere kommunismen. Josef Stalin blev på trods af sine velkendte barbariske metoder for nylig hædret som den tredje mest populære historiske russiske figur.

Hvordan ser de danske kommunister i dag på Sovjetikonerne?

Partiprogrammet på DKP's hjemmeside sværger fortsat til lovmæssighederne i den marxistisk-leninistiske

teori, som også Stalin byggede sin ideologi på.

»Vi skal stå til regnskab for, hvad Stalin gjorde engang i 1930'erne og op til 50'erne. Vi bliver identificeret med det, og hvis man siger, at man er kommunist, siger folk: 'Gud, findes I kommunister stadigvæk?«,« beklager ordstyrer Bjarne.

Anker siger, at han har læst en del af den sorte bog, som han mener er »for meget i retning af, at kommunismen var en ond ideologi«. Men han hylder ikke Stalin, som han kalder »en dårlig leder«.

»Stalin forsøgte at forcere industrialiseringen og omstrukturere landet med brutale direktiver ovenfra. Jeg tror, at han var meget fascineret af Peter den Store, som også opbyggede Petrograd (i dag Skt. Petersborg, red.) med brutale metoder, og det kostede så og så mange menneskeliv. Men Stalin var ikke kun inspireret af Lenin og socialistiske idéer. Han var i lige så høj grad inspireret af gammelautoritære russiske zarismetoder. Det er meget kompliceret.«

Endnu mere kompliceret er det med Lenin, siger Schjerning, da jeg peger på, at *Kommunismens Sorte Bog* også fremhæver, at Lenin fik uønsket meget blod på hænderne i årene efter Oktoberrevolutionen i 1917. Lenin opfandt blandt andet de sovjetiske kz-

## Danmarks Kommunistiske Parti

**1919:** Spændinger i Socialdemokratiet og inspiration fra Den Russiske Revolution fører til dannelsen af Venstre-socialistisk Parti, som senere skifter navn til Danmarks Kommunistiske Parti (DKP).

**1920'erne:** DKP stiller op til alle valg, men får under 0,5 pct. af stemmerne.

**1930'erne:** Aksel Larsen vælges til formand i 1932. Samme år bliver DKP valgt ind i Folketinget med to mandater. Sovjetunionen ses som et Utopia, men Sovjet anklager danskerne for ikke at være Stalin-tro. Under et ophold i Moskva bliver DKP's Arne Munch-Petersen afhørt og torteret. Han dør senere i Butyrka-fængslet. DKP mister opbakning, da Sovjet gennemtvinger militære aftaler med de baltiske lande og truer Finland til at flytte grænsen.

**1940'erne:** I 1941 fører dansk politi på ordre fra Tyskland klapjagt på danske kommunister, DKP forbydes og 325 personer interneres i Hørsrød-lejren. Kommunisterne iværksætter sabotage mod besættelsesmagten, og mange sendes senere i kz-lejre. Efter befrielsen får DKP tre ministerposter og tre pladser i Folketinget. Ved valget i 1945 opnår DKP 18 mandater, og medlemstallet topes på 60.000, men allerede i 1947 halveres mandattallet.

**1950'erne:** Arbejderkampe og strejkebølger styrker DKP. Men i 1956 fører invasionen i Ungarn til splittelse i partiet. Aksel Larsen ekskluderes og danner SF. Knud Jespersen bliver formand i 1958. Medlemstallet falder til 8.000.

**1960'erne:** Et 'overlevelses årti', hvor partiet knytter sig tættere til Moskva. Senere giver græsrodsbevægelser som Kampen mod Atomvåben og Vietnambevægelsen DKP ny luft.

**1970'erne:** Folkebevægelsen mod EF giver DKP et nyt genembrud. Valget i 1973 sender DKP i Folketinget for første gang siden 1950'erne.

**1980'erne-2009:** Intern magtkamp fører til ny nedtur og splittelse for DKP. I 1987 opstiller partiet til sit sidste valg og får 0,9 pct. af stemmerne. Fornyerfløjen med Ole Sohn i spidsen overtager formandsposten. DKP, VS og SAP danner i '89 Enhedslisten. DKP findes stadig, men splattes i to: DKP og KPiD. DKP har efter Sohns farvel i 1991 kollektiv ledelse indtil 2003, hvor Henrik Stamer Hedin blev ny formand. DKP har i dag 200-300 medlemmer.

KILDER: KOMMUNISMEFORSKER MORTEN THING, WWW.LEKSIKON.ORG OG WWW.DKP.DK